

Sitið við róðrið í 10 ár

Í dag eru tað 10 ár síðan Føroya løgting á fyrsta sinni valdi Atla Dam til løgmann. Trý landsstýri hefur hann higartil leitt við umboðan av øllum politiskum flokkunum uttan einum.

Hetta 10 ára-skeiðið er tað hendingarrikasta í søgu Føroya. Ongatið hefur framburðurin verið størri og ongatið hefur vælfærdin verið størri.

Samstundis er hetta skeiðið merkt av stórum politiskum og vinnuligum avbjóðingum. Nógvar samráðingar og avgerðir hefur landsstýrið skula tikið, sum hava havt avgerandi týdning fyri framtíðina hjá Føroya fólki.

Hesar avbjóðingarnar hava kravt nógv av landsins fremsta manni, men flestu fólk — hvørja politiska áskoðan tey so hava — eru samd um, at løgmaður hefur roynt framúr væl, og hefur gingið á odda at finna skilagóðar loysnir, sum var stavnhalð hansara, tá hann fyrstu ferð varð valdur til løgmann.

Tá Javnaðarflokkurin stóð fyrri missinum av formanni sínum í 1968, tá Petur Mohr Dam doyði, var hetta samstundis missur av lögmanni, og deyði hansara færdi tá við sær, at Javnaðarflokkurin setti tveir landsstýrismenn, meðan løgmaður gjørdist sambandsmaðurin Kristian Djurhuus, sum frammanundan hevði havt hetta embætti frá 1950 til 1958.

Javnaðarflokkurin hevði verið fyrri størri missum.

Teir gomlu pionerarnir eru allir farnir, J. H. Danbjørg, P. M. Dam, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. Allir kendir frá politiska gerandisdegnum, heilt fram móti okkara tíð. Men longu nú eru tað ungdómar, sum ikki kenna allar hesar.

Men umframt allar teir gomlu mistu vit Villa Sørensen, sum var annar av javnaðarmonnum, sum gjørdust landsstýrismenn í 1968, eftir deyða Petur Mohr Dams.

Ein nývaldur, men troyttur løgmaður. Eftir samráðingar í dagar og nærur eydnaðist at skipa landsstýrið 23. januar 1979

fáa høvuðsveginar gjørdar suður og norð — eystur og vestur og væl dugdi hann at leggja til rættis. Tað var hann, sum setti skjótil á dýpingina av Streyminum, tí her var

møguleikin at vinna samferðsluni framburð og ikki minst útróðrinum, sum ikki minst lá honum á hjarta. Hann legði fram uppskot um sjónvarp. Tað er millum annað hansara löggáva, sum hefur givið pening í grunnin til eitt komandi sjónvarp. Men knappliga stóðu vit so aftur við stórum missi í javnaðarflokkinum við deyða Villa Sørensen.

9. mars 1970 var eftirmaður Villa Sørensen valdur í landsstýrið. Og tað bleiv Atli Dam.

Atli starvaðist frammanundan sum verkfrøðingur í danski verkfrøðisfyrirtøku og var um tað mundi staddur í Kuwait har felagið bygdi eina verksmiðju. Tí bar ikki til hjá Atla at koma fyrr enn í mars 1970.

Atli fekk somu málsoeki í landsstýrinum sum Villi Sørensen hevði havt. Hann fór undir verk sitt við stórum ágrýtni, og skjótt komu uppskot frá hansara hond, sum sýndu, at maðurin hevði gott hegni og handalag.

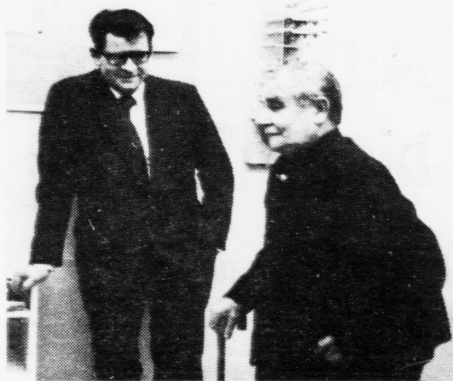
flokkurin. Tá Atli í dag, 10. dec. 1980, hefur sitið sum løgmaður uttan slit í samfull 10 ár er orsök til at bæra honum kvøðu.

Øll hesi árin hefur Atli skipað fyri landsins stýri. Í góðum sum í ringum og við skiftandi flokkum.

Tað hefur verið upp-gáva lögmanns at skipa fyrri, tá avgerðir skuldi takast og mál skuldi leggjast fram, tá samráðingar av ymiskum slag skuldu haldast — lønarsamráðingar, lønartrætur og aðrar samráðingar, t.d. fiskimarkssamráðingarnar,

Í 1976 vitjaði sendiharri úr afrikanska landinum Ghana

Seinastu 10 árin hefur veirð ein sonn framburðstíð. M.a. er telefonin lands-automatiserað. Myndin sýnir Hans Iversen, Hanus í Kollinum í Kvívík, í práti við Atla Dam, tá telefonin í Norðstreymoy varð automatiserað

Eingin man hava tal á ferðunum Atli Dam hefur gjørt í samband við samráðingar o.t.l., men tær eru nógvar. Her er Atli Dam staddur á flogvøllinum. Petur Reinert og hann skuldi at samráðast um rækjukvotu í Grønlandi, tá hon taldi fleiri túsund tons

Villi Sørensen var lærari í Klaksvík, var samstundis blaðstjóri á Sosialinum. Hetta starv rækti hann til hann tók við sum landsstýrismaður 20. nov. 1968 við fiskivinnu og allari samferðslu sum serliga øki sitt.

Villi Sørensen gjørdist ikki gamal. Longu á nýári 1970 doyði hann bert 46 ára gamal.

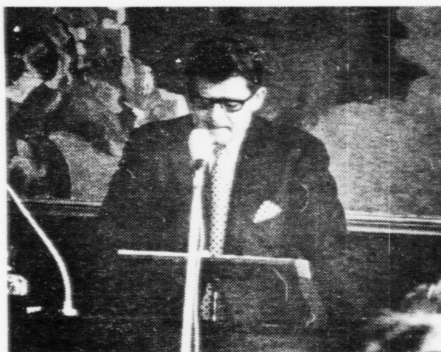
Hann var ágrýtin, áhugður og altíð frammi við hugskotum, hann metti vóru gagnlig og virðismikil fyri samfelagið.

Villi Sørensen hevði bert stutt skeið í starvi sínum sum landsstýrismaður, men í hesum stutta skeiði setti hann skotil á á fleiri økjum.

Strandferðslan, ferðslan á landi sum á sjógv, hevði størsta áhuga hansara. Hann talaði mikið um at

Øll tíðin er ikki farin til politiskan leik. Onkurtíð hefur Atli Dam saman við øðrum politikarum roynt seg í bóttleiki til frama fyri okkurt gott endamál

Atli Dam á tingsins røðarapalli eftir at hann er valdur til løgmann aðru ferð í januar 1975

Og tað var ikki minst á fiskivinnuøkinum, sum hann kom at umsita. Eitt hitt fyrsta uppskot hansara var, at landið skuldi taka lut í, og taka yvir raksturin av fiskaaling. Hetta økið, sum hefur tikið reiðiliga dik á seg í hesum tíðum — eitt hitt mest tydingarmesta fyri Føroyar framyvir.

Tað var somuleiðis eftir uppskoti hansara, at byrjanin til brúnna um Streymin varð gjørd, nú dýpingin var byrjað.

Tað visti seg skjótt, at Atli hevði serliga góð leiðaraevni. Tá valið í 1970 var av, og nýtt løgting kom saman, vardi tað ikki leingi at skipa landsstýri.

10. dec. 1970 valdi lögtingið nýggjan løgmann — Atla Dam. Aftanfyrir landsstýrið stóð Javnaðarflokkurin. Sambandsflokkurin og Sjálvsstýris-

fiskirættindarsamráðingarnar. Og ikki minst tá samráðast skuldi um viðurskipti okkara við ríkisstjórnina og við londini uttan fyrri Norðurlond. Tað var ikki einans litið við Atla Dam, lögmanni, upp í hendi at skipa fyrri samráðingum, men einki dulsmál er, at allir partar vóru og eru fultryggir við Atla Dam sum oddamanni.

Sum ein teirra, ið hefur fylgt Atla øll sjeitiárin, fylgt honum sum tann, sum altíð skuldi vera í fremsta rað, hvørt tað var í landsstýrinum, á samgongufundum, tá semjur skuldi faast, ella tá leggjast skuldi til rættis landsstýrisins politikkur, vil eg í hesum sambandi siga honum tækk fyri sera væl úr hondum greitt verk.

Tú gavst hesi ár í samfelagsins tænastu. Tað er eingin, sum ger tær hetta eftir við størri vilja, idni og evnum í landsins hægsta embætti í samfull 10 ár.

Í einari veitsluroðu aftan á at Petur M. Dam var vorðin løgmaður í 1959, talaði millum aðrar Hans J. Jacobsen, Heðin Bru. Hann talaði um tað ofta grova og skitna arbeiði, ein politikari mátti gera. Hetta er tungt arbeiði, segði hann, sum mágerast.

Og fyrri hetta tunga arbeiðið eru tað mong, sum vilja takka tær.

Jákup

Mangir gestir hava vitjað hesi 10 árin. Í 1974 vitjaði danski forsætisráðharrin, Poul Hartling, í Føroyum. Atli og Poul eru avmyndaðir uttan fyrri stókkastovna í Tinganesi